

Melani Bendžamin

AVIJATIČAROVA ŽENA

Prevela
Ljiljana Marković

■ Laguna ■

Naslov originala

Melanie Benjamin

THE AVIATOR'S WIFE

Copyright © 2013 by Melanie Benjamin

Translation copyright © 2017 za srpsko izdanje, LAGUNA

*Posvećeno
Aleku*

Kupovinom knjige sa FSC oznakom pomažete razvoj projekta
odgovornog korišćenja šumskih resursa širom sveta.

NC-COC-016937, NC-CW-016937, FSC-C007782

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

Samo se srcem može zaista gledati.
Ono što je suštinski važno nevidljivo je oku.
ANTOAN DE SENT EGZIPERI

N LETI.

Hoću li ga takvog pamtiti? Dok gledam kako leži savladan, pobeđen nečim što čak ni on nije mogao nadmašiti, shvatam da ću od sada morati brižljivo da biram kojim ću se uspomenama vraćati. Prosto ih ima previše. Članci iz izbledelih novina, toliko odlikovanja i trofeja da ne znam šta ću s njima; lična pisma predsednika, kraljeva, diktatora. Knjige, filmovi, drame o njemu i njegovim postignućima; škole i institucije ponosno nose njegovo ime.

Suzama umrljana fotografija deteta s plavim uvojcima, plavim očima i dubokom jamicom na bradi. Pohabana pisma drugim ženama, skrivena u mojoj tašni.

Pomerala sam se na sedištu, nastojeći da budem nečujna zbog njega; želim da spava, da se oporavi, zbog svega što mu kasnije moram reći, a vreme nam ističe. Osećam to u svojim kostima, tu oseku koja je nastupila posle naše plime, ne mogu ništa da učinim, a više ne mogu samo da gledam kako se to događa, da gledam *njega* kako beži od mene, ostavljajući me samu, ne znajući, nikad ne znajući. Stiskala sam šake i toliko stezala vilicu da me je bolela, dok sam se naginjala napred kao da svojom *voljom* mogu naterati avion da leti brže.

Stjuardesa proviri kroz zavesu koja nas je razdvajala od ostalih putnika.

„Mogu li vam pomoći?“

Zatresla sam glavom, a ona se povukla pošto je zabrinuto i s poštovanjem pogledala ka ispijenom telu koje je hrapavo disalo, trepereći očnim kapcima kao da još za nečim traga, još motri, čak i u snu omamljenom lekovima. Znajući ga, verujem da jeste.

Ipak, ostalo je toliko pitanja bez odgovora, toliko da ih ne mogu skupiti ni u kakvom redu, ni po kakvom spisku, o njegovim prokletim, urednim spiskovima! Najzad mi je jedan potreban, a ja ne znam ni s kojim bih pitanjem počela. Tolika zahtevaju odgovore. Čemu one? Čemu *toliko* njih? Da li ih je voleo? Da li me je ikad voleo?

Jesam li ga ja uvek volela? Jednom sam ga ostavila, davno je to bilo. Sasvim davno, ali i dalje pamtim boju kofera koji sam ponela i cipele u kojima sam bila kada sam krenula ka vratima. Isti par sam nosila kada sam se vratila. Da li je naslućivao da me je onda gotovo izgubio? Da li nas je sve zbog toga izneverio?

Gorim od želje da ga probudim i nateram ga da mi sve kaže. Ali ne mogu, još ne. Zato prisiljavam sebe da se usmerim na pitanje na koje samo ja mogu odgovoriti. Ostalo ću ostaviti za kasnije. Kada sletimo; kada naša deca budu rekla sve što žele.

Kada ostanem samo ja.

Pijuckajući neku mlaku vodu, gledala sam kroz prozor i razmišljala ponovo kako ću pamtiti ovog čoveka koji nikada nije bio samo čovek, pre svega za mene. Mi smo sada nad oblacima, letimo na zapad preko kontinenta.

Letenje.

On će zauvek ostati upamćen po fotografijama i filmskim snimcima na kojima živahno maše iz pilotske kabine, vitak i preplanuo u glomaznom letačkom odelu, riđe kose tako

kratko podsećene, na potiljku izbrijane, s dečaćkim šiškama u stilu Bastera Brauna. Ili je nehajno oslonjen na svoj avion – onaj avion, onaj o kome je uvek govorio s tako puno poštovanja da sam znala da je deo njega u onoj meri, kako se pokazalo, u kojoj ja nikada nisam mogla biti. Onaj jednomotorni jednokrili avion, *Duh Sent Luisa*.

Čak i sada mislim o letenju kao o nekom utočištu; leđenju zajedno s pticama na vazдушnim strujama, s nebom kao velikom tihom katedralom oko sebe. Iako pamtim i drugačije – uši mi ponekad zvone pri sećanju na brujanje onih starih motora – zamišljam kako je prelazio preko okeana u tišini, mladić s rukom na upravljačkoj palici i nogom na avionskom kormilu, sam sa svojim mislima; prvi i jedini put u životu, oslobođen očekivanja. Bez opterećenja da bude živa legenda, koje ga je čekalo samo dvadesetak sati kasnije, na improvizovanom sletištu nadomak Pariza.

I ako na kraju budem izabrala da ga takvog pamtim, hoću li mu videti lice? Ili ću sedeti iza njega, kao što sam mnogo puta, tako da mogu videti samo fine plavoriđe dlačice do kojih brijač nije došao, dok mu je vrat napred izvijen kao napeti stub u potpunoj usredsređenosti? Hoću li mu prepoznati ramena, široka i ukočena ispod onog glomaznog letačkog odelca?

To, onda, neće biti samo njegovo letenje; biće *naše*. Odnedak, i ja ću biti s njim u maloj kabini *Duha Sent Luisa*, u letu na krilima istorije.

Ne. Naglo sam povukla zavesu da više ne gledam u oblake. *Ne*. On će tada ploviti sâm preko okeana, prvi put, baš kao što je zapisano u istorijskim knjigama i biće mlad i nalik dečaku, i čitava njegova budućnost, nepredočiva, neokaljana, biće mu jedini putnik.

Uprkos bolu, gorčini, razočaranju – njegovom i mom – podjednako – molim se Bogu iz svog detinjstva da ga se na

kraju takvog sećam. Kao prodorne i odvažne pojave tako fino izvajane da je gotovo bila deo mašinerije samog aviona, koja se ustremila preko okeana, noseći par sendviča, termos sa kafom i bezgraničnu drskost. Plave oči će mu svetlucati kao odblesci sunca na okeanu koji je bio tako blizu kabine da ga je gotovo mogao dotaći. *Sve* će biti pred njim, a – posebno – ja.

Samo on to još neće znati. I tako će se vinuti prema nama svima, još tako nevin da će biti u stanju da osvoji, i slomi, moje srce.

Prvo poglavlje

Decembar 1927.

ČVRSTO NA ZEMLJI.

Ponovila sam tu izreku u sebi, šapućući je u čudu. *Čvrsto na zemlji*. Kakva nespretna rečenica kada se bolje razmisli – ne mogu a da najpre ne pomislim na blatnjava polja, brazde od točkova i gliste – ljudi je uvek koriste kao kompliment.

„Čvrsto na zemlji” – čuješ li to, Elizabet? Možeš li da poveruješ da je tata to rekao za jednog *avijatičara*, od svih ljudi?“

„Sumnjam da je bio svestan šta govori“, rekla je moja sestra dok je užurbano pisala na pomoćnom stočiću nad svojim krilom, i pored truckanja voza. „Hajde, En, draga, dozvoli mi samo da završim ovo pismo...“

„Sigurno nije“, nastavljala sam, odbijajući da budem ućutkana. To je bilo treće pismo koje je danas pisala! „Tata nikad ne zna šta govori i zbog toga ga volim. Ali iskreno, tako stoji u njegovom pismu: ‘Nadam se da ćeš upoznati pukovnika Lindberga. On je čovek koji tako čvrsto stoji na zemlji!’“

„Zaista, tata je prilično oduševljen pukovnikom...“

„O, znam – i nisam imala nameru da ga kritikujem! Samo sam glasno razmišljala. Tako nešto mu nikada ne bih rekla.“ Najednom mi se raspoloženje promenilo, što se izgleda često događa kada sam okružena svojom porodicom. Čim nisam bila u njihovoj blizini, znala sam da budem samouverena i

gotovo nisam marila kako i šta govorim. Jednom me je čak neko nazvao živahnom (mada, da budem iskrena, to je rekao jedan brucš omamljen krivotvorenim džinom i prvi put naprskanim skupim parfemom).

Kada bi se moja najuža porodica okupila, međutim, trebalo bi mi malo vremena da se opustim, da se ponovo priviknem na ritam razgovora i dobrodušno zadirkivanje u koje bi se oni tako spremno uklopili. Činilo mi se da su to nosili u sebi, čak i kada smo bili rastavljeni; zamišljala sam da svi u glavama nose bruhanje te porodične simfonije dok se bave svakodnevnim obavezama.

Kao i mnoge druge porodične crte – poznati smisao za humor porodice Morou – muzički gen me je izgleda zaobišao. Zato mi je uvek bilo potrebno više vremena da se setim svog udela u porodičnoj pesmi i igri. Putovala sam vozom za Meksiko sa sestrom i bratom već čitavu nedelju, ali sam i dalje osećala da mi je jezik vezan i da se stidim. Posebno kada sam bila pored Dvajta, koji je sada bio đak poslednjeg razreda na Grotonu; moj brat je ubledeo, sklon čudnim napadima smeha, postajući povremeno gotovo pravo dete iako je fizički brzo sazrevao u potpunu očevu kopiju.

Elizabet je bila ista kao i uvek, a i ja sam uvek bila ista pored nje; ne više samouverena studentkinja poslednje godine, bila sam manje važna u njenom zasenjujućem prisustvu. Udišući ustajali vazduh kupea, osećala sam se mlitavo i pogužvano kao što je bila i jadna lanena haljina koju sam nosila. A ona je izgledala utegnuto i odmereno kao manekenka, nije se videla ni bora niti mrlja na njenoj otmenoj svilenjoj odeći iako je kroz rasklimane prozore našeg vagona ulazila crvena prašina.

„Hajde nemoj odmah da se duriš, En, zaboga! Svako da ne bi tati u lice uputila kritike – ti najmanje od svih!

Smiri se!“ Elizabet je lepim rukopisom ispisala svoje ime na kraju pisma, pažljivo ga previla i stavila u džep. „Kasnije ću ga adresirati. Pomisli samo kako će izgledati u koverti sa znakom ambasade!“

„Kome si sada pisala? Koni?“

Elizabet je nemarno klimnula glavom; pisala je pisma Koni Čilton, devojci s kojom je delila sobu tokom studija na Smitu, tako često da je na to pitanje jedva bilo potrebno odgovoriti. Zaustila sam da je upitam da li joj je potrebna poštanska marka, ali sam se setila. Mi smo sada bili *diplomatska* porodica. Tata je bio ambasador u Meksiku. Porodici Morou više nisu bile potrebne tako obične stvari kao što je poštanska marka. Sva naša pisma sada će se prenositi posebnom državnim poštom, zajedno s tatinim beleškama i izveštajima.

Načuli smo da će sam pukovnik Lindberg poneti diplomatsku poštu u Vašington kada se bude vraćao. Tako je makar tata nagovestio u poslednjem pismu, onom koje sam dobila neposredno pre no što sam krenula sa Elizabet i Dvajtom vozom iz Njujorka. Sada smo bili u Meksiku; granicu smo prešli prethodne noći. Nisam mogla prestati da se divim neobičnom krajoliku kroz koji je naš voz brektao na putu za jug; ravna polja Srednjeg zapada čudno obasjana svetlošću; sumorna pustinja Teksasa; usamljeni kućerci ili poneka daščara s limenim krovom pod bledim, beskrajnim nebom. Meksiko je, nasuprot tome, bio zeleniji nego što sam zamišljala, posebno dok smo se uspinjali ka Meksiko Siti.

„Jesi li napisala Koni da smo videli Gloriju Svanson sa gospodinom Kenedijem?“ To dvoje, filmsku zvezdu i bankara (koga smo ranije sretale), spazili smo kada su ulazili u voz u Teksasu. Oboje su spustili glavu i podigli okovratnik. Džozef Kenedi je bio oženjen i imao gomilu dece u katoličkom braku sa divnom ženom koja se zvala Rouz. Glorija

Svanson je bila udata za francuskog markiza, kako je pisalo u *Fotopleju*, koji sam ponekad pozajmljivala od svoje sobne drugarice u studentskom domu.

„Nisam. Tata bi se ljutio. Moramo biti obazrivije jer je sada ambasador.“

„Tačno. Zar ne izgleda tako sićušno u prirodi! Mnogo sitnija nego na filmu. Jedva da je viša od mene!“

„Čula sam da su filmske zvezde takve.“ Elizabet je klimala glavom zamišljeno. „Kažu da Daglas Ferbenks nije mnogo viši od Meri Pikford.“

Obojeni kondukter kucnuo je na vrata našeg kupea; zavrrio je unutra. „Ubrzo ulazimo u stanicu, gospođice“, rekao je obraćajući se Elizabet, koja se ljubazno osmehnula, klimnuvši glavom tako da su joj plavi uvojci dotakli čelo. Zatim se povukao.

„Jedva čekam da vidim Kon“, rekla sam i osetila da mi je stomak zaigrao od iščekivanja. „I mamu, naravno, ali posebno Kon!“ Uzelela sam se mlađe sestre; nedostajala mi je i zavidela sam joj podjednako. Ona je sa svojih četrnaest godina mogla da se preseli u Meksiko Siti i živi sjajno u diplomatskoj porodici, a ja sam išla tamo samo tokom praznika kao što je ovaj; prvi put od tatinog imenovanja.

Dograbila sam svoj kofer i pošla za Elizabet iz kupea rezervisanog samo za nas u hodnik voza, gde nam se pridružio Dvajt, koji je nervozno nameštao kravatu.

„En, je li dobro vezana?“ Mrštio se i toliko me podsetio na tatu da sam se skoro zasmejala; tata isto tako nikada nije ovladao veštinom vezivanja kravate. Tata nikada nije umeo da dobro nosi ni odelo. Pantalone su mu uvek bile predugečke i naborane, kao slonovska kolena.

„Da, naravno.“ Ali sam je ipak i sama povukla.

Onda se voz naglo zaustavio; našli smo se na peronu, mešajući se s uzbuđenim putnicima koji su se pozdravljali s onima koji su ih dočekali, dok mi je prijatna toplota lagano otkravljalila kosti, još ukočene od zime u Northemptonu. Tragove te zime još sam nosila doslovno na ruci. Zaboravila sam da spakujem kaput u kofer.

„En! Elizabet! Dvajte!“ Veseli povici, smeh i Kon se već stvorila kraj nas, njeno okruglo lišće preplanulo od sunca, tamna kosa zategnuta veselom crvenom mašnom. Nosila je meksičku nošnju, svu izvezenu živim bojama, i široku suknju; čak je imala uarače na sićušnim stopalima.

„O, vidi ti nju!“ zagrlila sam je smejući se. „Kakav izgled! Prava senjorita!“

„Dragi moji!“

Okrećući se naslepo, našla sam se u majčinom naručju, a ona se potom brzo okrenula ka Elizabet. Majka je, kao i uvek, izgledala kao prava članica ženskih društvenih klubova iz Nove Engleske koja se obrela u tropskim predelima. Tata, sa zarozanim pantalonama, kao i obično, i nakrivljenom kravatom, rukovao se s Dvajtom i ljubio Elizabet u obraz istovremeno.

Najzad se okrenuo ka meni; zaneo se oslonjen na peta-ma, odmerio me i onda značajno klimnuo glavom, iako su mu oči zasijale. „A evo i En. Pouzdane En. Ti se nikad ne menjaš, kćeri moja.“

Ja sam se zarumenela, ne sasvim sigurna da je to kompliment, ali sam odlučila da verujem da jeste. Poletela sam mu u naručje i poljubila njegov bodljikav obraz.

„Srećan vam Božić, ambasadore!“

„Da, da – ovo će nam biti srećan Božić! Hajde, požurite, požurite da se sretnete s pukovnikom Lindbergom pre no što ode.“

„On je još ovde?“, upitala sam dok nas je majka vešto smestala u dva automobila, oba crna i upadljivo sjajna. Pažnju mi je privukao naš prtljag složen na peronu, svi koferi jednovršni i s inicijalima, odajući solidno bogatstvo. Nasuprot tome, mnogi ljudi su vukli svoje slamene kofere, trpajući ih na kola koja su vukli magarci.

„Jeste, pukovnik Lindberg je još ovde – o, draga moja, trebalo je da vidiš kolika ga je gomila ljudi sačekala kada je doleteo! Kasnio je dva sata, ali nikome nije ni najmanje smetalo. Taj avion, kako se ono zove, *Priviđenje Sent Luisa*, je l' tako...“

Kon je počela da se cereka, a ja sam gušila smeh.

„Zove ga *Duh Sent Luisa*“, ispravila sam ga, a majka je potražila moj pogled sa zbunjenim izrazom u očima, koje su se na krajevima malo spuštale. Osetila sam da se zacrvnela, znajući šta je pomislila. *En? Zanesena naočitim mladim herojem, baš kao i sve druge devojkje? Ko bi to rekao?*

„Da, naravno, *Duh Sent Luisa*. I pukovnik je prihvatio da provede praznik s nama u ambasadi. Tvoj otac je oduševljen. Gospodin Henri Ford je čak ustupio avion koji će dovesti pukovnikovu majku, i ona će biti ovde. Tokom večere Elizabet će se posebno posvetiti njemu – o, i ti, dušo, moraš pomoći. Iskreno da ti kažem, meni se čini da je pukovnik prilično sramežljiv.“

„On je *besmisleno* stidljiv“, složila se Kon i ponovo zacerekala. „Izgleda mi kao da nikada ranije nije stvarno razgovarao s devojkama!“

„Kon, molim te. Pukovnik je naš gost. Moramo se potruditi da se oseća kao kod kuće“, prekorila ju je majka.

Slušala sam zaprepašćeno dok sam išla za njom ka drugom automobilu; tata, Dvajt i Elizabet su već krenuli prvim. Pukovnik – potpuni stranac – biće deo našeg porodičnog

okupljanja za Božić? To svakako nisam mogla očekivati i nisam se mogla oteti utisku da se taj stranac nepristojno nametnuo. Ipak, kad bi mu se samo pomenulo ime, srce bi mi jače zakucalo i krenula bih da razmišljam o posledicama tog neočekivanog sticaja, kako bi većina sveta rekla, neverovatno srećnih okolnosti. O, kako će devojkje, pošto se vratim na Smit, početi da vrište kada im budem pričala! Kako će mi sve zavideti!

Pre no što sam stigla da sredim misli, prevezli su nas do ambasade takvom brzinom da nisam uspela ni da obuhvatim pogledom neobičan, egzotični pejzaž Meksiko Sitija. U prvom utisku su mi se mešala višebojna svetla izduženih senki kasnog poslepodneva, zapazila sam kuće izbledele boja na kojima su se isticale drečeće boje. Tako je bilo lepo videti da cveće na otvorenom cveta u decembru!

„Je l' stvarno tako stidljiv?“ Činilo se neverovatno da taj izuzetan mladić ima tako obične muke, poput mene.

„O da, razgovaraj s njim o avijaciji – to je jedini način da od njega izmamiš nešto više od 'da', 'ne' i 'dodajte mi so'“, rekla je majka. Onda me potapša po obrazu. „Kaži mi, kakav je bio poslednji semestar? Zar sad nisi zadovoljna što si postupila razborito i odustala od namere da upišeš Vasar? Sada si skoro završila, gotovo imaš diplomu Smita, isto kao Elizabet i ja!“

Osmehnula sam se i spustila pogled na svoje cipele – sasvim prekrivene prašinom na kraju putovanja – i klimnula glavom, iako sam usne prkosno napućila, što je bio jedini spoljašnji znak da se bunim. Posle gotovo četiri godine, još mi je bilo žao što mi nisu dozvolili da odem na Vasar jer sam to žarko želela.

No prešla sam preko svoje ozlojeđenosti i poslušno izrecitovala ocene i mala akademska postignuća, dok su mi misli jurile ispred dva uglancana diplomatska automobila.

Pukovnik Lindberg. Nisam očekivala da ću ga tako brzo upoznati, zapravo da ću ga uopšte sresti. Mislila sam da će njegova poseta biti kratko zvanično zaustavljanje na nekoj velikoj turneji po Latinskoj Americi i da će otići znatno pre no što moj raspust počne. Dlanovi su mi se ovlažili i bilo mi je krivo što se nisam presvukla u vozu u neku lepšu haljinu. Nikada nisam srela junaka. Pribojavala sam se da bih mogla ostati razočarana njime, ili on mnome.

„Jedva čekam da pukovnik upozna Elizabet“, rekla je majka kao da mi čita misli. „O, i tebe, dušo, naravno.“

Klimnula sam glavom. Ali znala sam šta je mislila. Moja starija sestra bila je lepotica – *jedinstvena* lepotica u žargonu porodice Morou, kao da niko više ne može biti takav. Imala je porcelansko lice, plave uvojke, okrugle plave oči sa gustim crnim trepavicama i ljubak nos, kao majstorskom rukom izvajan da bi upotpunio njen portret. Dok se na meni video *samo* nos, uz malo zakošene oči nalik maminim i tamnu kosu; pošto sam bila niža od Elizabet, moja figura je bila oblija. Puna oblina, previše okruglasta i previše prsata za modu svedenih linija i šiparičkog izgleda, koja je još vladala decembra 1927.

„Sigurna sam da neću umeti ništa da mu kažem. Sigurna sam da *nikome* ništa ne bih znala da kažem. O, koliko je petljanja oko svega ovoga!“ Pokazujući na sedišta od crvenog pliša, livrejisanog vozača, zastavice u paru – jedna Sjedinjenih Američkih Država, druga Meksika – pobodene na haubi automobila, dozvolila sam sebi redak izliv nezadovoljstva i suočila se s majčinim prekornim mrštenjem bez treptaja okom. Božić je nešto posebno. Ostatak godine možemo provoditi raštrkani na sve strane, kao u dečjoj igri žmurke. Ali Božić je značio *dom*, sigurnost, to je simbol porodice koji sam nosila sa sobom tokom godine, iako sam priznavala da se to ne poklapa sasvim sa realnošću. Već mi je nedostajala

moja ušuškana soba kod kuće u Inglvudu, s radnim stolom, udobnim prostranim krevetom pokrivenim belim žanilom, prekrivačem koji je moja baka napravila pred svoju udaju, police pune omiljenih dečjih knjiga – *En iz Grin Gejblsa, Priproste priče, Kim*. Tvrdoglavo sam rekla sebi da se nikada neću navići na tatin novi diplomatski život, uključujući još i njegovu sposobnost da privuče izuzetne mlade avijatičare. Mnogo draži mi je bio kao ozbiljan bankar.

„En, molim te. Da te otac nije čuo da to govoriš. Njemu se veoma dopao taj mladi čovek i želi da mu pomogne oko svih novih obaveza s kojima se suočio. Koliko vidim, pukovnik Lindberg nema porodicu, samo majku. Naša je obaveza da ga s dobrodošlicom primimo u svoj mali porodični krug.“

Klimnula sam glavom, momentalno pobeđena; nisam bila u stanju da joj objasnim kako se osećam. Nisam bila u stanju da bilo šta objasnim majci – nikada. Ona je razumela Elizabet; Dvajta je prepustila ocu. Kon je bila veoma mlada, vrcava i pravo uživanje. A ja sam bila – En. Stidljiva, drugačija. Samo smo u pismima majka i ja uspevale da uspostavimo nešto što bi bilo blizu prave komunikacije. U ličnom ophođenju nismo znale šta bismo jedna drugoj rekle.

A obaveze sam razumevala sasvim dobro. Ako bi se pisala istorija naše porodice, mogla bi se sažeti u toj jednoj reči. *Obaveza*. Obaveza prema drugima koji su manje imali i mogli, prema manje srećnima, prema manje obrazovanima; *manjima*. Mada sam ja najčešće mislila da niko ne može biti manji od mene.

„Hajde, ne opterećuj se toliko, En“, nastavila je majka, gotovo saosećajno; bar me je potapšala po ruci. „Pukovnik je običan smrtnik, bez obzira na to šta tvoj otac i sve novine kažu.“

„Zgodan običan smrtnik“, rekla je Kon uz sanjalački uzdah i ja sam morala da se nasmejem. Kad je moja mala sestra počela da primećuje da muškarci mogu biti zgodni?

No i ja sam u njenim godinama počela da sanjarim o junacima, prisetila sam se. Ponekad i dalje to činim.

Automobili su usporili i prošli kroz kapiju; zaustavili smo se ispred ogromne raskošne palate – ambasade. *Naše* ambasade, pomislila sam i potisnula potrebu da se cerekam. Izašla sam za majkom i Kon iz kola i zastala dok se otac peo velikim kamenim stepeništem pokrivenim crvenim prostirkama. S obe strane stepeništa stajali su poređani uniformisani službenici, pozdravljajući nas.

„Čini li ti se ovo mogućim?“, došapnula sam Elizabet, uhvativši je za ruku da mi bude lakše. Ona je zatresla glavom, dok su joj oči blistale od zadovoljstva, iako joj je lice malo ubledelo. Činilo se da se stepenište diže u nedogled, a Elizabet nije bila fizički jaka. Ali doboko je udahнула i počela da se penje, a ja sam morala da je sledim.

Nisam se usuđivala da pogledam u uniformisane ljude; nisam smela da pogledam prema odmorištu, gde je *on* stajao. Zato sam gledala u prostirku pred sobom i nadala se da joj nikada neću videti kraj. Ali jesam, naravno; popeli smo se, našli na odmorištu i majka je pogurala Elizabet napred, uzviknuvši: „Pukovniče Lindberg, veoma mi je drago što vas mogu upoznati sa svojom najstarijom kćerkom, Elizabetom!“

Elizabet se osmehnula i ispružila ruku, tako prirodno. Kao da se upoznaje s nekim momkom u koledžu, a ne s junakom naših dana.

„Drago mi je što vas upoznajem, pukovniče“, rekla je ravnodušno. Lagano je nastavila dalje i prateći oca ušla u ambasadu.

„O, da, naravno, ovo je En“, rekla je majka posle kratkog zastoja, poguravši i mene napred.

Podigla sam pogled naviše – i naviše. Još više. Prema licu koje mi se odmah učinilo poznato, a ipak tako neočekivano da sam gotovo ostala bez daha; prodorne oči, visoko čelo, jamica na bradi, baš kao u filmskim novostima; lice stvoreno za spomenike i istorijske knjige, nisam mogla da ne pomislim. A sada je stajao preda mnom, u krugu moje porodice i ovoj neočekivanoj, maltene karikaturalnoj raskoši. Zavrtilo mi se u glavi i zažalila sam što sam uopšte napuštala svoju sobu u studentskom domu.

On mi je stegao ruku ne osmehnuvši se, jer bi osmeh bio nešto suviše obično za njega. Brzo ju je ispustio kao da sam ga ubola. Krenuo je korak nazad i udario u kameni stub. Izraz lica mu se uopšte nije promenio, mada mi se učinilo da sam primetila bledo rumenilo. Onda se okrenuo i pošao za Elizabetom i tatom u ambasadu. Majka je požurila za njima.

Ostala sam da stojim neko vreme, pitajući se zašto mi ruka još bridi tamo gde ju je dotakao.

PUKOVNIK ČARLS LINDBERG. *Srećni Lindi. Usamljeni Orao*. Da li je ikad postojao junak nalik njemu, u celoj istoriji?

Ostavljena bez daha i zanesena zaslepljujućim, zlatnim sjajem njegovog prisustva, nisam mogla zamisliti da jeste. Čak ni Kristifor Kolumbo ni Marko Polo u svom vremenu – vremenu kada je svet bio drugačiji, prostraniji; ljudi, zemlje, čitavi kontinenti bili su skriveni jedni od drugih. No najednom je svet postao sasvim različita planeta; mnogo zbijenija, svako je sada bio na domašaju. I to sve zahvaljujući jednom mladom čoveku iz Minesote, samo četiri godine starijem od mene.